

ภาคผนวกที่ 1 ฐานข้อมูลเห็ดที่สำรวจพบในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่ฮ่อง มีดังนี้

วงศ์	AMANITACEAE (Agaricales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Amanita hemibapha</i> (Berk. & Br.) Sacc. <i>hemibapha</i>
ชื่อพ้อง	-
ชื่อไทย	เห็ดระโงกเหลือง
ชื่อท้องถิ่น	เห็ดไข่เหลือง
หมายเลขตัวอย่าง	HL535-แม่ฮ่อง และ HL540-แม่ฮ่อง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

เห็ดระยะดอกอ่อนมีรูปไข่มีเปลือกหุ้มสีขาว เมื่อเจริญขึ้นหมวกเห็ดจะดันผิวเปลือกแล้วบาน ออก มีรูปร่างคล้ายกระเจี๊ยบ (convex) ขนาด 5-15 cm ผิวหมวกเห็ดเรียบ เยื่อหุ้มครีบกกลายเป็นวงแหวนสีส้ม ขอบหมวกเป็นริ้ว ครีบบ มีสีเหลืองส้ม ถัดไม่ติดกับก้าน ก้าน ทรงกระบอกสีเหลือง มีเกล็ดสีส้มเป็นริ้วๆ มีวงแหวนสีส้มห่างจากครีบบประมาณ 1-2 cm ขนาด กว้าง 1-2 cm ยาว 7-12 cm ภายในก้านกลวง ส่วนโคนก้านมีถ้วยหุ้มสีขาว สปอร์ รูปร่างเกือบกลม ผิวเรียบ ผนังบาง ขนาด $7.5-8 \times 6-7 \mu\text{m}$ พิมพ์สปอร์สีขาว

Amanita hemibapha HL540, ดอกบาน HL535, bar=1cm

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ เป็นอาหาร ไข่ลวก ต้ม หรือนึ่ง กินกับน้ำพริก ใช้ปรุงแกง เช่น แกงเห็ด แหนมเห็ด หรืออาจนำมาผัดน้ำมันหอย

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า

สภาพนิเวศ พบในป่าเบญจพรรณและป่าดิบเขา เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม

ลำดับเบส

Amanita_hemibapha_HL540 ITS TTCATATCAATTACTCGGCGGCTGGGTTTTGAGCGCGTGTGTGTAACAAGGTTACCGTAGGTGAACCTGTGGAAGGATCATTATTTGATTGAAATCTCTAGCAAGGGGCTGTAGCTGGGCACTAGTCATGTACACGCTCTTTTGTCTATTTCTTCTCCCTGTGCA CCATTTGTAGACTTTTTTCATGTCTATGTATCACAAAACCTTATGAATGGGCATCTATTATATATA

AAATAATACAACCTTTCAACAATGGATCTCTTGGCTCTCGCATCGATGAAGAACGCAGCGAAATG
 CGATAAGTAATGTGAATTGCAGAATTCAGTGAATCATCGAATCTTTGAACGCATCTTGCGCTCTT
 TGGTATTCCGAAGAGCATGCCTGTTTGAGTGTCAATTAATCTCTCAAAAACACATTGTTTTTGATT
 ATTGGGAGTCATTGCTGGCGGCTGTTGAAGCTCAGCTCTCCTTAAATTCCTTGAGGACGAAAAT
 GTTGCTTAGCGATAATCGGCGGAAGATGGAGGAAAAAGAAGTCACAACACATATCAATAAGCGG
 TGAGCAGAGAAAAGCG

วงศ์ AMANITACEAE (Agaricales)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Amanita princeps* Cor. & Bas.

ชื่อพ้อง -

ชื่อไทย เห็ดระโงกขาว

ชื่อท้องถิ่น เห็ดไข่ขาว

หมายเลขตัวอย่าง HL536-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

เห็ดระยะดอกอ่อนมีรูปไข่มีเปลือกหุ้มสีขาว เมื่อเจริญขึ้นหมวกเห็ดจะดันผิวเปลือกแล้ว
 บาน ออก มีรูปร่างคล้ายกระจกนูน (convex) ขนาด 5-15 cm ผิวหมวกเห็ดเรียบ เยื่อหุ้มครีบ
 กลายเป็นวงแหวนสีขาว ขอบหมวกเป็นริ้ว ครีบ มีสีเหลืองส้ม ถี ไม่ติดกับก้าน ก้าน ทรงกระบอกสี
 ขาว มีเกล็ดสีส้มเป็นริ้วๆ มีวงแหวนสีขาวห่างจากครีบประมาณ 1-2.5 cm ขนาด กว้าง 1-2 cm ยาว
 10-20 cm ภายในก้านกลวง ส่วนโคนก้านมีถ้วยหุ้มสีขาว สปอร์ รูปร่างเกือบกลม ผิวเรียบ ผนังบาง
 ขนาด $9-11 \times 8-10 \mu\text{m}$ พิมพ์สปอร์สีขาว

Amanita princeps HL536

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ เป็นอาหาร ใช้ลวก ต้ม หรือนึ่ง กินกับน้ำพริก ใช้ปรุงแกง เช่น แกงเห็ด
 แหนมเห็ด หรืออาจนำมาผัดน้ำมันหอย

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ด
 และราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า

สภาพนิเวศ พบในป่าเบญจพรรณและป่าดิบเขา เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม

ลำดับเบส -

วงศ์ AMANITACEAE (Agaricales)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Amanita* sp.

ชื่อพ้อง -

ชื่อไทย -

ชื่อท้องถิ่น -

หมายเลขตัวอย่าง HL585-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด มีรูปร่างคล้ายกระเจี๊ยบ (convex) ขนาด 5-15 cm ผิวหมวกเห็ดมีเกล็ดสีน้ำตาล ขอบหมวกเป็นริ้ว ครีบ มีสีเหลืองส้ม ถัดไม่ติดกับก้าน ก้าน ทรงกระบอกสีขาว ขนาด กว้าง 1-2 cm ยาว 7-12 cm มีเกล็ดสีขาวทั่วทั้งก้าน มีวงแหวนสีขาวห่างจากครีบประมาณ 1-2 cm สปอร์ รูปร่างเกือบกลม ผิวเรียบ ผนังบาง พิมพ์สปอร์สีขาว

Amanita sp. HL585 แม่สอง Close to *A. pantherina*

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ เป็นเห็ดพิษ

อ้างอิง -

สภาพนิเวศ พบในป่าเบญจพรรณและป่าดิบเขา เป็นดอกเดี่ยว

ลำดับเบส -

วงศ์	RUSSULACEAE (Russulales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Russula dissimulans</i> Shaffer
ชื่อพ้อง	-
ชื่อไทย	เห็ดถ่านใหญ่
ชื่อท้องถิ่น	เห็ดถ่านหลวง
หมายเลขตัวอย่าง	HL545-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด รูปกระทะคว่ำ สีขาวหม่น ขนาด 10-12 cm ผิวเรียบ กลางหมวกเว้าตื้น เนื้อหนา สีขาว ขอบหมวกจะเป็นคลื่นบิดงอขึ้นเล็กน้อยหรือฉีกขาด เมื่อดอกเห็ดบานเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีดำ ครีบ เป็นแผ่นหนา กว้าง 0.5 cm ยึดติดกับก้าน เรียงห่างกัน (ขอบหมวกยาว 1 cm มีครีบเพียง 5-6 ครีบ) มักมีรอยฉีกขาดเป็นแห่งๆ สีขาวนวล และเปลี่ยนเป็นสีดำเมื่อแก่เช่นกัน ก้าน ทรงกระบอก สีขาว ขนาด กว้าง 1-2 cm ยาว 5-6 cm ผิวเรียบ เนื้อภายในก้านสีขาว พิมพ์สปอร์สีขาว สปอร์ รูปร่างค่อนข้างกลม มีหนามละเอียดโดยรอบและมีหนามใหญ่หนึ่งอัน ขนาด 7-8 x 6 μm

Russula dissimulans HL545

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ - เป็นอาหาร ใช้ลวก ต้ม หรือนึ่ง กินกับน้ำพริก ใช้ปรุงแกง เช่น แกงเห็ด

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า

Shaffer, R.L. (1962). The subsection Compactae of *Russula*. Brittonia 14: 254-284.

Thiers, H.D. (1997). The Agaricales (Gilled Fungi) of California. 9. Russulaceae I.

Russula. Mad River Press: Eureka, CA. 158 p.

สภาพนิเวศ พบในป่าไผ่ และป่าเบญจพรรณ เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม

ลำดับเบส

Russula_dissimulans_HL545_ITS_ok_CTCCTACTTCCTCGATCTTCGACTTATAGGTAGGC
 CCTGTTTCATATCATTAATTGCAGGTGCGTGTACTAAAAAGCCACACGGTGTCCGCGGAGGCTG
 ACCCCGCGTATGGATAATTATTGTTTGGGGGCGGCGCGGGGGGGTGGGCTCGCTCTTCGAAG
 CCTTTTGCCCACTTTAGCTTTTTCACACTACTTTTCCCCTTGTGCATAACCCCGTGGGGTCTCTC
 TTTTGGGAGGCTCGCGTTTTTAATACACACACATACACGTTTATAGTCAGTTTAGAATGTCACCTC
 ATTTGCGATCACACGCAATCAATACAACCTTTCAACAATGGATCTCTTGCTCTCGCATCGATGA
 AGAACGCAGCGAAATGCGATACGTAATGTGAATTGCAGAAATTCAGTGAATCATCGAATCTTTGA
 ACGCACCTTGACCCCTTGGTATTCCGAGGGGTACACCCGTTTGAGTGTCTGAAATTCTCAAA
 CCTTCTTGGTCTCTTGATCAAGATGGCTTTGGACTTGGAGGTGTTTGCTGGCTTTGCGAAAGGT
 CAGCTCCTCTTAAATGCATTAGTGGGGTCCCCTTTGCCGACCCCGAGGCGTGATAAGTCATTTT
 TACGTCTCGGGATTTGCTCTGTTCTTGGGAACCTGCTTCTAATCGTCTCATTGGAGGCATGGT
 TGAAGATCTCGTAACCCACGTATCAATAAGCGGAGTATGCAGAGACAACGCG

วงศ์	BOLETACEAE (Boletales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pulveroboletus</i> sp.
ชื่อพ้อง	-
ชื่อไทย	-
ชื่อท้องถิ่น	-
หมายเลขตัวอย่าง	HL531-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด มีรูปร่างนูนแล้วแบน (convex then plane) ขนาด 3-8 cm ผิวหมวกเห็ดเรียบ สีสน้ำตาลปนแดง รู มีสีน้ำตาลปนเหลือง เมื่อชำเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินอมเขียว ขนาดปากรู 1-3 รูต่อ mm ก้าน ทรงกระบอกสีน้ำตาลอ่อน ขนาด กว้าง 1.8-2 cm ยาว 4-7 cm สปอร์ รูปร่างทรงรียาว ผิวเรียบ ผ่นบาง

Pulveroboletus sp. Close to retipes HL531, bar=1cm

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ -

อ้างอิง -

- อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า
- Yang W, Liu J, Zhang H. (2010). "Total synthesis of pulverolide: revision of its structure". *Tetrahedron Letters* **51** (37): 4874–76.

สภาพนิเวศ พบในป่าดิบเบญจพรรณ และป่าดิบเขา อยู่เป็นกลุ่มเป็นส่วนใหญ่

ลำดับเบส

Pulveroboletus_sp._close_to_retipes_HL531_ITS_GACCTCCCTGGGAGGTGACCCATCCCTAGACACAAAGGGGGGTAGTTTAAATTAATTAAAGAAATAATACACAACGGTTGAAGAAAAATACCCCTTCCACAAGGCCCTAATTCCCGGTTATGCCCTATCCTCTTTTAAATTGAATTCCCCAAAACCCCTTGGGCCCCATTGTTTGTTCGAAAAAGGGGACTTTTTTTTTTTTCACATCACACCTTATCGTATGTCCATAGAATGTATGGGAAAATGATATACAACCTTTCAGCAACGGATCTCTTGGCTCTCGCATCGATGAAGAACGCAGCGAATTGCGATAAGTAATGTGAATTGCAGATTTTCAGTGAATCATCGAATCTTTGAACGCATCTTGCCTCCTTGGTATTCCGAGGAGCATGCCTGTTTGAGTGTCATCGAATTCTCAACCATGTGTCTTGATTGATCTCAAGGCGGCCATGGCTTGGAGTTGGGGGTTGCTGGCGGCGGTCTGGCTGTTGGGTGTCTTGAAATGTATTAGCAAAAAGGGGGCGTGATGTATTGTGGCGTTTCATGGCCTTGGAGGTGATAATGATCGTCGTGGCAACCATAGGCGGCGGGTGTCTCTCCTCTCCCCCCTTCGTGCTTCTAATCTGTAAGGACTAGGCAAGCTGAGGCTGGCTTACCTCGTATCAGTAATCAGAGCAGCCTGAGAAACGGCC

วงศ์	SCLERODERMATACEAE (Boletales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Scleroderma verrucosum</i> (Bull.) Pers.
ชื่อพ้อง	<i>Lycoperdon verrucosum</i> Bull.
ชื่อไทย	-
ชื่อท้องถิ่น	-
หมายเลขตัวอย่าง	HL538-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด มีรูปร่างคล้ายลูกแพร์กลับด้าน ทรงกลมหรือเกือบกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1-5 cm เมื่อยังอ่อนผิวค่อนข้างเรียบ สีน้ำตาลแดง ดอกแก่มีลักษณะผิวคล้ายผิวสัตว์เลื้อยคลาน มีฐานคล้ายก้านสีเดียวกับหมวกเห็ด ขนาด สปอร์ รูปร่างกลมหรือเกือบกลม ผิวเป็นหนาม แต่ไม่ขรุขระ หนามยาวเกือบ 2 μm

Scleroderma verrucosum HL538

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า

สภาพนิเวศ พบในป่าดิบเขา เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม ดำรงชีวิตแบบไมคอร์ไรซาส์หรือแซบโพรบ

ลำดับเบส

Scleroderma_verrucosum_HL538 ITS_GGCAATTTCTCATGCTGCTCTGATTGCTGATATGTG
TGCGGCGTGCCGTTCTACAACCGGCGTCGCAAGTCTAGGGAAGCACGGGTCCATAGAGCGA
CGCACTTCCAGCCCACGACGATCATTACGACGTGCAAGAGGCCGTGCCATGCGAGGCCCTTGC
CCACGGCTAATGCTTTTGAGGAGAGCGGACGTGGTTTCGCCCCGAGACTCCCATAGTCCGAACCG
GGCTCCGACTAGGTCGATGCTCGGTTTCGAGGTTTCGATGACACTCAAACAGGCATGCTCCTCG
GAATACCGAGGAGCGCAAGGTGCGTTCAAAGATTGATGATTACGGAAAATCTGCAATTCACA
TTACTTATCGCGATTGCTGCGTTCTTCATCGATGCGAGAGCCAAGAGATCCATCGCTGAAAGT
TGTATTGTAGGTTTTCGCGTCGCCGACGCGGGACCCCTGAGGGTCGAGGCCGAGACACGACGAA
TACATTCTGTAGACATACGAGTTTCGAAAGGAGACGTAGGGCCCCGAAAGACCTACGGCGAGTGC
ACAAGTGTGTTAAGAAGGTTGAAGCCCGAAGGGTCGAAAGGGGCGACGAGCGAGGACGTGCA
CGCGCGCGAGGCCGGCGACAGTCCGACGCTCCCTCTCCCTTCCCTCCTAGACGTTTCGATTTTCG
ATGATGATCCATCCGCAAGGTCACCTAGCGAAAGCCTGGTCCGACTTTTATGTTGCACCACTCCG
CCGCTTATTGTCATGACAAGGCATATCAATCAGCGCCAGACGGCCGGAAGTAGGTGG

วงศ์	POLYPORACEAE (Polyporales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lentinus polychrous</i> Lev.
ชื่อพ้อง	-
ชื่อไทย	เห็ดลม
ชื่อท้องถิ่น	เห็ดลม เห็ดกระด้าง เห็ดขอน เห็ดบด
หมายเลขตัวอย่าง	HL327-แม่สอง และ HL586-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

เป็นเห็ดกลุ่มเห็ดครีบ ดอกเป็นรูปกรวยขอบมนลงด้านล่าง ผิวด้านบนมีขนสีน้ำตาลปกคลุมทั่วทั้งหมวก ด้านล่างมีลักษณะเป็นครีบสีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลเทา เรียงติดลงไปตามก้านมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4-16 ซม. ก้านดอกเป็นทรงกระบอก แข็งเหนียวขนาด 0.5-2 ซม. ยาว 0.5-2 ซม.

Lentinus polychrous Lev. HL327

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ เป็นอาหาร ใช้ลวก ต้ม หรือนึ่ง กินกับน้ำพริก ใช้ปรุงแกง เช่น แกงเห็ด แกงแค

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า
อัปสร และคณะ. 2553. พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่นบนพื้นที่สูง. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). 287 หน้า.

สภาพนิเวศ พบในป่าดิบแล้ง เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่

ลำดับเบส -

วงศ์	GANODERMATACEAE (Polyporales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ganoderma subresinosum</i> (Murrill) Humphrey
ชื่อพ้อง	<i>Amauroderma subresinosum</i> (Murrill) Corner, <i>Fomes subresinosus</i> Murrill, <i>Magoderna subresinosum</i> (Murrill) Steyaert <i>Polyporus mamelliporus</i> Beeli <i>Trachyderma subresinosum</i> (Murrill) Imazeki,
ชื่อไทย	ชันนื้อ
ชื่อท้องถิ่น	ก๊อตะยะ
หมายเลขตัวอย่าง	HL548-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด มีรูปร่างเป็นแผ่นคล้ายหนัง ขนาด 5-15 cm ขอบหมวกที่ยังอ่อนอยู่เป็นสีขาว กลายเป็นสีน้ำตาลจนถึงสีดำเมื่อแก่ รู มีสีน้ำตาล สปอร์ รูปร่างเกือบกลม ผิวเรียบ ผนังบาง

Ganoderma subresinosum HL548

สรรพคุณ/การใช้ประโยชน์ เป็นเห็ดสมุนไพร และเป็นอาหารในท้องถิ่น บึง/ย่างกิน

อ้างอิง -

Kew Mycology (2013). *Mycologia* 30(3): 332 (1938)

สภาพนิเวศ พบเป็นดอกเดี่ยว ในป่าดิบเขา

ลำดับเบส

Ganoderma_subresinosum_HL548_ITS_ok_AATGCATACTCCGTATTATTGATATGACATG
ATGCCTCCTACGCCACCATTAGAAGCTCGCCAAACGCTTCACGGTCGCGGCGTAGACAATTATC
ACACCGTAAGCCGATCCGCAAGGAACCAAGCTAATGCATTTAAGAGGAGCCGACCAGGCCGAC
AAGCCTCCAAGTCCAAATCTGCAAAACCCGCAAAGGTTTGTAGATTGAAGATTTTCATGACACTC

AAACAGGCATGCTCCTCGGAATACCAAGGAGCGCAAGGTGCGTTCAAAGATTGATGATTCACT
 GAATTCTGCAATTCACATTACTTATCGCATTTTCGCTGCGTTCTTCATCGATGCGAGAGCCAAGA
 GATCCGTTGCTGAAAGTTGTATATAGATGCGTTACATCGCAATACACGTTCTTATACTTTATAGT
 GTTTGTAAATAAACGCAGGCACAACCCGCTTCACGAGCCCGTAAAGGCCTCATTCCACTCATTGA
 AACCCACAGCAAGTGACAGGTGTAGAGTGGGTGAACAAGGCTGCTTAATCCCTTGAAGGACAA
 ATTACAACCCATTTTATATTGGCTATGGTTCCTTCCCCGGGTTTACTTTGGGGAACACACACAC
 GCCATTTCTTCCACTCTCAAGCGGCTAATGAAATTGCTAGGAAGGATCTTCAACATCAAGCAG
 ACAGGGGGTAGTAGCATGC

วงศ์	GANODERMATACEAE (Polyporales)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Amauroderma rugosum</i> (Blume & T.Nees) Torrend
ชื่อพ้อง	<i>Polyporus rugosus</i> Blume & T.Nees
ชื่อไทย	-
ชื่อท้องถิ่น	-
หมายเลขตัวอย่าง	HL549-แม่สอง, HL562-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

เห็ดเห็ด รูปไต สีน้ำตาลดำเข้ม ผิวหยาบย่นเป็นร่องรัศมี เห็นเป็นแถบเรียงซ้อนกันหลาย
 ชั้น ขนาด 3-6 cm X 3-16 cm ขอบเห็ดเป็นริ้ว รู สีน้ำตาล ปากrugกลม ใต้ สีขาว เปลี่ยนเป็นสีแดง
 แล้วดำเมื่อช้ำ ก้าน ทรงกระบอกสีเดียวกับเห็ด เนื้อแข็งเป็นเส้นหยาบสีน้ำตาล ขนาด 0.4-1.3 cm
 X 7-22 cm สปอร์ รูปร่างเกือบกลม ผิวเรียบ ผนังบาง

Amauroderma rugosum HL549 (ซ้าย) HL562 (ขวา)

สรรพคุณ/การใช้ประโยชน์ เป็นเห็ดสมุนไพร ด้านอนุมูลอิสระ และรักษาอาการอักเสบ

อ้างอิง

อนงค์ จันทรศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า

Chan P.M., Gowri K., Tan Y.S., Vikineswary S., Umah Rani K. 2013. *Amauroderma rugosum* (Blume & T. Nees) Torrend: Nutritional Composition and Antioxidant and Potential Anti-Inflammatory Properties. Evidence-based Complementary & Alternative Medicine

Kirk PM, Cannon PF, Minter DW, Stalpers JA. 2008. *Dictionary of the Fungi* (10th ed.). Wallingford, UK: CAB International. p.24.

สภาพนิเวศ พบในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบเขา เป็นดอกเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม

ลำดับเบส

Amuaroderma_rugosum_HL549_ITS_CCGGGTTAGTCATGCTACTCGCTTATTGATATGAG
 TTGCTACTTCTAACTCCTCCATCCTCCGCTCGCCAATGGTTTCACGGTCGCGGCGTTGACAATT
 ATCACACCGACAGCCGATCCGCAAGGAACCAAGCTAATGCATTTAAGAGGAGCCGACTAATGAG
 CCGACAAGCCTCCAAGTCCAAGCCTAACGAACCCGCAAAGGCTTTTAGGTTGAAGATTTTCATGA
 CACTCAAACAGGCATGCTCCTCGGAATACCAAGGAGCGCAAGGTGCGTTCAAAGATTCGATGAT
 TCACTGAATTCTGCAATTCACATTACTTATCGCATTTTCGCTGCGTTCTTCGTCGATGCGAGAACA
 AGAGATCCGTTGCTGAAATTTGTATATAGATGCGTTACACCGCGTTACACGAGCTATAACTAGG
 CAGGGCTTAGTAATAAACGCATTTCGAGACCGCAACACCAGTCTTCAAACGACTGGAGACATAA
 TACTTAACCCGCAGGATACAAACATGTGACAGGGGGAAAAAGTGATGGAACGAGGAAGCAAAAA
 GAGATAGGCTGCGCGTGATGATAGAGTTTCAGCTACAACCATCTTATCCACCGGAAAAAATG
 TCTTCCGTTTTCTCCATCCTACTCCGCTTGTTGATATGTATCGAGGCATCTCAATCAGCGAAG
 GACGACGG

Amuaroderma_rugosum_HL562_ITS_ok_GGGCTTGTTGTCATGCTGCACCGATTGATGAT
 ATGAGATGCTGCGTGTTACGCCACCAGTCCGCCGCTCGCCAAACGCTTCACGGTCGCGGCGTTG
 ACAATTATCACACCGACAGCCGATCCGCAAGGAACCAAGCTAATGCATTTAAGAGGAGCCGACT
 AATGAGCCGACAAGCCTCCAAGTCCAAGCCTAACAAACCCGCAAAGGCTTTTAGGTTGAAGATT
 TCATGACACTCAAACAGGCATGCTCCTCGGAATACCAAGGAGCGCAAGGTGCGTTCAAAGATTC
 GATGATTCACTGAATTCTGCAATTCACATTACTTATCGCATTTTCGCTGCGTTCTTCATCGATGCG
 AGAGCCAAGAGATCCGTTGCTGAAAGTTGTATATAGATGCGTTACATCGCAATACACGTTCTAT
 TACTTTACAAGGGTTTGTAAATAACGCAGGCACAGACCGCTTCACGAGCCGTTAAACGACACGC
 TTCACGATATGAAACCCACAGTAAGTTCACAGGTGTAGAGTGGATGAGCAGGGCGTGACATGC
 CTCGGAAGGCCAGCTACTACCCAGTCAAGACTCGATAATGATCCTTCCGAGGTTACCTACGG

AAACATTGTTACGACTTTTACTTCACCATGCTACGTCGCATGATAGATATGGCAACGAGGGACA
TCCTCCTCCAGAGGACGGAGG

วงศ์ AGARICACEAE (Agaricales)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cyathus pallidus* Berk. & M.A. Curtis

ชื่อพ้อง -

ชื่อไทย -

ชื่อท้องถิ่น -

หมายเลขตัวอย่าง HL563-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด เป็นรูปกรวย ขนาด กว้าง 1-1.5 cm สูง 1.5-2 cm เมื่ออ่อนปกคลุมด้วยเยื่อสีขาวบางๆ ซึ่งปริแตกออกเมื่อแก่ ผิวด้านนอกขนหยาบสีขาวหรือสีครีม ผิวด้านในมีร่องในแนวตั้ง เป็นมันเงา เรียบ สีครีมหรือสีน้ำตาลอ่อน สปอร์ รูปร่างทรงรี ผิวเรียบ ผิวผนังหนา

Cyathus pallidus HL563

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ เป็นเห็ดสมุนไพร

อ้างอิง

อนงค์ จันทศรีกุล พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์ และอุทัยวรรณ แสงวณิช. 2551. ความหลากหลายของเห็ดและราขนาดใหญ่ในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 514 หน้า
Kirk PM, Cannon PF, Minter DW, Stalpers JA. 2008. *Dictionary of the Fungi* (10th ed.). Wallingford, UK: CAB International. p.24.

สภาพนิเวศ พบในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบเขา มักขึ้นเป็นกลุ่มบนกิ่งไม้หรือขอนไม้ผุ

ลำดับเบส

Cyathus_pallidus_HL563_ITS_GGGGGTTGGTATTCTGCTGCTCGCTTATTGAGACGTGTTG
 TTACTACCTCCTCCTCCAACCACCACCCGTTGATGATCCGTCATGAAAGTATATTACTGTCTTCA
 CACTTCCTAGGCGTAGATAATTATCACACCCAATAGAAGCGGTCCAACATAAGTTCCCGCTAAT
 GCATTTTCAGGAGAGCCGACTTCAACTTAATGAATGCCCGCAACCCCCCATCCCACATGCGTTT
 CACTTGAGAAACAAATGAGATGTGTTGTGAAATTATAGAGACTCACAAAGGCGTGCGCTTTTGA
 AAACCCAGAGCGCAAGGGGCGTTCTCAAATACTAGGAGTTACTGTGATCTCCGATACTCACAT
 CACTTCGCGAATCTCTCTGTTTTTCTCCTCGGTGAGAGAGCCAAGATATGTTGCTGTGAGAGGT
 ATATTAGTTTTTATGCGCTATAAAACCCCATCGTCCTCTTCTAATTATTTTGAAGGTATGTTA
 AAAAGACACGTCAAGAACCACAGATAGTGTACTTGAGTTTTTAAGAAGACCCCGAACACCATA
 CAGCCGGCTCACAAAAGGGAGATCTCCTCCACCTGCAAGGAGCTGTCTTGTGTGATAATATAAA
 ATATGCTCCTCCCGGTTGTGGGGCACATTTTTATTCTCATGTAGAGAACGGGCCCTTTCCACAC
 AACGTAAAGAAACCCCTTTATTATTATTAATGAG

วงศ์

GEOGLOSSACEAE (Geoglossales)

ชื่อวิทยาศาสตร์

Geoglossum glutinosum (Pers.) Hustad, A.N. Mill, Dentinger &
 P.F. Cannon

ชื่อพ้อง

Cibalocoryne glutinosa (Pers.) S. Imai
Geoglossum glutinosum Pers.
Geoglossum glutinosum Pers. var. *glutinosum*
Geoglossum glutinosum var. *lubricum* Pers.
Gloeoglossum glutinosum (Pers.) E.J. Durand

ชื่อไทย

-

ชื่อท้องถิ่น

-

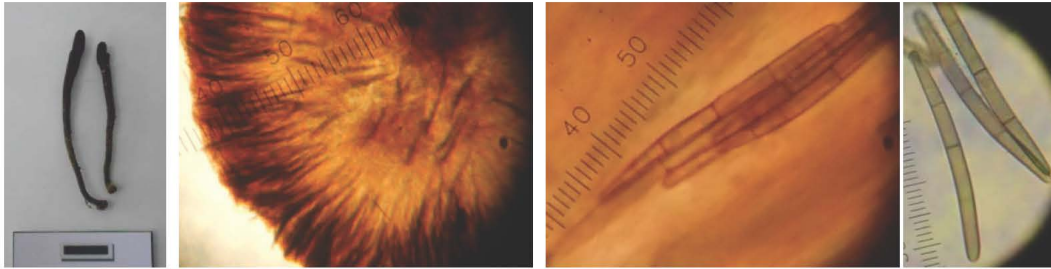
หมายเลขตัวอย่าง

HL573-แม่สอง

ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์

หมวกเห็ด เป็นรูปทรงกระบอก ขนาดส่วนฐาน กว้าง 0.23-0.31 cm ส่วนปลาย กว้าง 0.2-0.3 cm และมีความสูงประมาณ 3.23-4.46 cm สีดำ ผิวมัน สปอร์ รูปร่างทรงยาวรีคล้ายกระสวย ผิวเรียบ ผนังหนา มีผนังชั้น 2-3 ชั้น

Geoglossum glutinosum HL573

สรรพคุณ / การใช้ประโยชน์ -

อ้างอิง

Hustad, A.N. Mill, Dentinger & P.F. Cannon, *Persoonia*, Mol. Phyl. Evol. Fungi 31: 104 (2013)

Kirk PM, Cannon PF, Minter DW, Stalpers JA. 2008. *Dictionary of the Fungi* (10th ed.). Wallingford, UK: CAB International. p.24.

สภาพนิเวศ พบในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบเขา มักขึ้นเป็นกลุ่มบนกิ่งไม้หรือขอนไม้

ลำดับเบส

Geoglossum glutinosum_HL573 ITS CGCGTGTCTTCTGCAGAACCGCTTATTGATATGCG
TTGTGACTAGTTATACCTCCAGCCTCCGACGATTGTTGATAAAAGGGATAGAGTCTACTACGCT
TGAGGTCATCGTGGCACC GCCATTGACTTTCAGGCATGCCCTGACCCGTAATAGGAGAGGGGGC
AATCACCCAACACCAAGCTGAGCTTGAGATTTTTACAATGACGCTCGAACAGGCATGCCCTAG
GAATGCCCAGGGGCGCAATGTGCGTTCAAAGATTGATGATTACGGAATTCTGCAATTCACAT
TACTTATCGCATTTTCGCTGCGTTCTTCATCGATGCAGGAACCAAGAGATCCGTTGTTGAAAGTT
TTTAATGATTTAAACATTTAACTCAGACGACACCATTAAAAAAGATTTTAACTTGAGCTTCGGC
AGGCACAGGGGCCACCGAAGCAACAGTTTAACTTGCGAGGTACACAAGGGGGTTGGAGGTT
GGGCCAGGTTAGGACCCTAACTCAGTAATGATCCTTCTGCAGGTTACCTACAGAACGTCAAAA
GTA CT CAGAATTTCTGACAACCACGGATCAAGCAAGCGCAGATGTTTCGTCGAAATCATTAGAG
GTCTCAATCAATGCGCTCACCACCTCTCCGGGGGACTCATTTCCAAGGATATGTTTAAAGGACC
AACCGTATTGTCAGAAAGGAATGATACTTCCCCC

ภาคผนวกที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครัวเรือนเรื่องพืชสมุนไพรและยาพื้นบ้าน

แบบสัมภาษณ์ครัวเรือนพื้นที่..... วันที่เก็บข้อมูล.....

1. ชื่อ-สกุล ..... อายุ.....ปี
บ้านเลขที่.....จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน (ชาย.....คน หญิง.....คน)

2. สถานะในครอบครัว

( ) หัวหน้าครัวเรือน ( ) สมาชิกในครัวเรือน ( ) อื่นๆ.....

3. ผู้รู้เรื่องสมุนไพร/ยาพื้นบ้านในครัวเรือน ( ) มี ระบุ.....
( ) ไม่มี

3.1) ท่านต้องการปลูกพืชสมุนไพรไว้ใช้เอง

( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย ( ) เฉยๆ

อะไรบ้างที่ต้องการปลูก 1)..... 2).....

3).....

3.2) ครัวเรือนของท่านปลูกพืชสมุนไพรอะไรบ้าง

1)..... 2).....

3)..... 4).....

5)..... 6).....

3.3) ความต้องการใช้ยาพื้นบ้าน

( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย ( ) เฉยๆ

4. ท่านเป็นโรคอะไรบ้างในรอบ ๑ ปี /หรือโรคประจำตัว (โปรดระบุ)

1)..... 2).....

3).....

4)..... 5).....

6).....

5.

โรคที่	โรงพยาบาล (ระบุชื่อ)	รักษาเอง (✓)	กินยาพื้นบ้าน ในหมู่บ้าน (✓)	กินยาพื้นบ้าน นอกหมู่บ้าน (✓)	ค่าใช้จ่าย (บาท/ครั้ง) (ระบุ)	ปริมาณการ ใช้ (ปี) (ระบุ)	ผลิตเอง (✓)	ปลูกเอง (✓)	เก็บมาจาก ป่า (✓)	ชื่อหมอยา (ระบุ)
1.....										
2.....										
3.....										
4.....										
5.....										
6.....										

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

24 1

2) ชื่อตำรับยา.....ชื่อท้องถิ่น.....ชนเผ่า.....

3) ..... 4) .....

2.2) สมุนไพรอื่นที่สามารถใช้ทดแทน

๑. ระยะการครองหนวดยาว / ลงในช่องว่าง

ឆ្នាំ១៩៧២

[illegible]

4) การผลิตยาพื้นบ้าน

.....

5) จำนวนน้ำที่ใช้ในการต้ม/แช่ (ต่อถุง).....การบรรจุ.....กรัม/ถุง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อมูลจริง เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานวิจันต่อไป
2. ควรมีการทดสอบพืชทางเลือกเพื่อสร้างรายได้ในครัวเรือน ทั้งพืชท้องถิ่น และพืชพันธุ์ใหม่
3. ควรศึกษาและหาแนวทางในการเพาะเลี้ยงเห็ดให้ได้มาตรฐาน GMP, GAP, Q เพื่อเป็นช่องทางในการขยายสู่ตลาด High-end
4. ควรศึกษาผลกระทบจาก AEC ต่อความต้องการผลผลิตและการตลาดของเห็ดท้องถิ่น และหาแนวทางการเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน
5. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งด้านการจัดจำแนกในระดับสปีชีส์ ระดับพันธุกรรม ตลอดจนการศึกษาหาวิธีการเพาะเลี้ยงที่เหมาะสมกับเห็ดแต่ละชนิดยังต้องมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป

